

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for den meget positive modtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 44: Forslag til lov om ændring af lov om afgift af bekæmpelsesmidler og lov om ændring af forskellige punktafgiftslove. (Afgiftsforhøjelse m.v.).

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 1/4 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hugo Sørensen (S):

Forslaget til forhøjelse af afgift af bekæmpelsesmidler og visse punktafgifter omfatter midler til bekæmpelse af insekter, mider, snegle, utøj, regnorme og lignende laverestående dyr samt jordinfektionsmidler og midler til bekæmpelse af plantesygdomme, vækstregulerings- og afskrækningsmidler.

Efter lovforslaget forhøjes afgiften af bekæmpelsesmidler svarende til en fordobling af den nuværende afgift. For midler til bekæmpelse af insekter m.v. foreslås afgiften forhøjet fra 27 til 35 pct. af detailprisen inkl. afgifter. Det svarer til 54 pct. af detailprisen før afgift, mens der for midler til regulering af plantevækst og bekæmpelse af plantesygdomme m.v. foreslås en forhøjelse af afgifterne fra 13 til 25 pct. af detailprisen inkl. afgift, og det svarer til 33 pct. af detailprisen før afgift. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med regeringens ønske om at iværksætte foranstaltninger til gavn for miljøet.

Alle bekæmpelsesmidler har imidlertid enten direkte eller indirekte effekt på miljøet. Når bekæmpelsesmidlerne anvendes, spredes en del i miljøet og medfører forurening af jord, vand, luft såvel som skader på flora og fauna.

Der er gennem de seneste år konstateret bekæmpelsesmiddelrester i både afgrøder, vandløb, søer, grundvand, jord og regnvand. Pesticidhandlingsplanen fra 1986 har til formål at nedbringe forbruget af bekæmpelsesmidler samt lede forbruget over på midler, der er mindre farlige for sundheden og mindre farlige for miljø, for derigennem at beskytte mennesker, flora, fauna samt undgå skadevirkninger som følge af brugen af bekæmpelsesmidler.

I den gældende lovgivning søges reduktionen af forbruget især nået via afgiftsinstrumentet. Påvirkningen af forbruget i retning af mindre farlige midler sker især gennem godkendelsesprocedurerne for bekæmpelsesmidler. Diverse former for uddannelse, oplysning og regulering medvirker endvidere til opnåelse af såvel reduktion i mængde som i farlighed.

Den foreslåede forhøjelse af afgifterne af bekæmpelsesmidler skønnes at kunne reducere forbruget af disse midler i en størrelsesorden på 8-10 pct. isoleret set. Det er regeringens målsætning, at afgiften sammen med administrative reguleringer m.v., herunder støtte til mere økologisk jordbrug, skal reducere forbruget af bekæmpelsesmidler med 50 pct. sammenholdt med niveauet for 1981-85.

Regeringen skønner, at afgiftsforhøjelsen efter mængdetilpasning vil give statskassen et merprovenu fra afgiften af bekæmpelsesmidler på ca. 150 mio. kr. i 1999. Dette merprovenu anvendes til finansiering af øgede udgifter til styrkelse af indsatsen for at reducere pesticidforbrug, øge omlægningen til økologisk jordbrug og øge forsknings- og overvågningsindsatsen på miljøområdet. Fra 1998 er afsat i alt 70 mio. kr. til sådanne initiativer.

Forslaget indeholder også en ændring af overgangsordningen for den udvidelse af afgifter på flasker og dunke, der trådte i kraft her pr. 1. april 1998. Med den foreslåede ændring godtgøres flaske-/dunkeafgiften for flasker og dunke, der er omfattet af bekæmpelsesmiddelafgiften. Det skyldes, at emballageafgiften af flasker og dunke, der omfattes af bekæmpelsesmiddelafgiften, på grund af prismærkningssystemet for bekæmpelsesmidler ikke kan lægges på prisen, når det gælder de flasker og dunke, der allerede er ude i detailhandelen.

Mariann Fischer Boel (V):

Lovforslaget udmønter et forlig mellem den tidligere regering, SF og Enhedslisten. Ifølge lovforslaget forhøjes afgiften af bekæmpelsesmidler svarende til en fordobling med henblik på en reduktion af forbruget. Man ønsker altså, at det skal have en effekt på forbruget. Forslaget skønnes i øvrigt at give et merprovenu på ca. 150 mio. kr. i 1999.

Og så er der en ændring af overgangsreglerne for noget emballageafgiftsudvidelse fra 1. april, og det kapitel tror jeg nok taler nogenlunde helt for sig selv.

Fra Socialdemokratiets side har vi jo ofte hørt, at dette forslag drejer sig om miljø, og det drejer sig om rent grundvand. Nu er det jo ikke sådan, at Socialdemokratiet har patent på rent grundvand. Der er også fra Venstres side et udbredt ønske om at sikre, at forbrugerne herhjemme fortsat har rent grundvand, men vi mener ikke, at dette forslag overhovedet løser det problem.

Svagheden i forslaget er jo netop, at afgiften – og det bliver nu en fordoblet afgift – beregnes på baggrund af prisen og ikke på det enkelte stofs miljøbelastning. Det problem bliver yderligere accelereret af, at man nu fordobler afgiften, så man får et større og større problem, jo højere afgift man lægger på de dyre midler. Fra Venstres side har vi ved flere lejligheder påpeget det problem. Vi har endog i tre forskellige tempi fremsat beslutningsforslag om, at der skulle indføres belastningsindeks på pesticider, men alle tre gange er forslaget blevet nedstemt.

I bemærkningerne til lovforslaget bruger ministeren meget plads på at forklare problemerne omkring sådan et indeks, for det var jo det spørgsmål, der blev rejst, da vi, jeg tror, det var i marts 1995, behandlede det første afgiftsforslag på pesticider.

Jeg kan ikke rigtig forstå, at problemet er så stort, for i andre lande har det jo kunnet lade sig gøre at lave de belastningsindeks. Så det burde vi jo også kunne finde ud af herhjemme.

I bemærkningerne til lovforslaget skriver ministeren også, at det på nuværende tidspunkt er for tidligt at vurdere, om afgiften, der blev indført i 1995, har medført den reduktion af forbruget på de stipulerede 5-10 pct., som man regnede med. Jeg synes måske nok, at når man endnu ikke har nogen afgørelse på, hvor stor reduktion det første forslag gav, at man så i hvert fald kunne have ventet med at komme med et yderligere beskatningsforslag.

Der er jo intet incitament i landbruget til at vælge det mest skånsomme middel med denne belastning. Det er jo det dyreste middel, der bliver belagt med den højeste afgift. Det er derfor – og det må ministeren da give mig ret i – at der er meget mere skat, end der er miljø i det her lovforslag.

Så beklager jeg meget, at den integrerede produktion efter min bedste overbevisning – det var jo et godt forsøg på lysegrønt landbrug – vil lide et knæk ved denne afgiftsfordeling.

Så er der hele spørgsmålet om provenutilbageførslen. En øget indsats for at reducere pesticidforbruget synes vi i sig selv kan være godt nok. Bedre rådgivning af både landmanden og af konsulenterne er jo også gode formål, men at afgifterne på pesticider skulle bruges til yderligere omlægning af økologi, er efter Venstres mening ikke et forslag, vi kan støtte.

Der er jo ikke tvivl om, at danske landmænd er lige så interesserede i rent drikkevand som resten af den danske befolkning. Det er vi også i Venstre, men de ønsker og de intentioner indfrier vi ikke med det fremsatte forslag, og derfor kan Venstre ikke støtte forslaget i den nuværende udformning.

Men nu har jeg jo forstået og ved at tælle lidt fundet ud af, at regeringen ikke har flertal for dette forslag, og vi er interesseret i at bidrage til at finde en model, som tilgodeser miljøet og ikke blot er en fortsættelse af regeringens bevidstløse afgiftsjagt. Vi ønsker ikke en afladsmode, men en langsigtet og miljørigtig løsning, og det bidrager vi gerne til.

Henriette Kjær (KF):

Da vores ordfører for dette lovforslag, fru Lene Espersen, ikke kan være til stede, vil jeg fremføre De Konservatives synspunkter.

Formålet med lovforslaget er at hæve afgiften på forskellige typer bekæmpelsesmidler. Formålet er at reducere forbruget af bekæmpelsesmidler med 8-10 pct. som led i gennemførelsen af en samlet reduktion på 50 pct. i forhold til 1981-85-niveau.

Det Konservative Folkeparti er enig i, at brugen af bekæmpelsesmidler skal reduceres. Vi mener dog, at vi først og fremmest skal bruge den nye teknologi til at udskifte de nuværende midler på markedet med mere miljøvenlige midler. Med andre ord er forbruget i sig selv ikke en særlig god miljøindikator for, hvorledes bekæmpelsesmidler påvirker naturen.

Vi tager skarpt afstand fra, at man med miljøet som figenblad indleder endnu en afgiftsbølge, hvis formål er at fylde pengene i statskassen. Det Konservative Folkeparti vil gerne medvirke til, at vi får nedbragt brugen af bekæmpelsesmidler, og derfor kan vi ikke acceptere, at man på miljøets bekostning indfører nye afgifter, der mangler miljømæssig effekt.

I lovforslaget beskrives alternative afgiftgrundlag, herunder indførelsen af et såkaldt belastningsindeks. Af lovteksten fremgår, at hverken belastningsindeks, mængden af aktivt stof eller standarddosis kan bruges i stedet for regeringens afgiftsforhøjelse ud fra såvel miljømæssige som administrative betragtninger.

Det Konservative Folkeparti er ikke enig heri. Det virker meget uovervejende at indføre en forhøjet afgift, der bl.a. har den konsekvens, at nye miljøvenlige midler bliver relativt endnu dyrere i forhold til de billigere, mere miljøbelastende stoffer. Målet med afgiften er jo i princippet at tilgodese miljøet. Det Konservative Folkeparti mener derfor, at der er god grund til at analysere den substitutionseffekt, en afgift har, såvel en afgift, som den af regeringen foreslåede, som en afgift, der i højere grad vægter miljøbelastningen, mængden af aktivt stof osv.

Vi er med andre ord enige i det oprindelige formål om at reducere bekæmpelsesmidlers belastning af miljøet og vil derfor ikke være med til at indføre en model, hvor vi skaber en negativ substitutionseffekt over for mere miljøbelastende stoffer. Samtidig er vi betænkelige ved, at afgiftsprovenuet skal kanaliseres over i de dele af erhvervet, der ikke betaler afgift. En afgift som denne skal efter Det Konservative Folkepartis mening have en positiv miljøeffekt kombineret med, at erhvervets konkurrenceevne ikke forværres, og derfor burde også provenuet fra afgiftsforhøjelsen akkurat som den oprindelige afgift tilbageføres til erhvervet, eventuelt som nedsættelse af grundskylden.

Samtidig burde vi arbejde for, at sagsbehandlingen med hensyn til godkendelse af nye stoffer sættes op. Jo hurtigere vi kan få godkendt nye, mere miljøvenlige stoffer til erstatning for de gamle, desto hurtigere når vi målet om at reducere den samlede belastning.

For at summere op er Det Konservative Folkeparti enig i målsætningen, men uenig med regeringen i den valgte model. Vi vil under udvalgsbehandlingen arbejde for at sætte miljøbelastningen ind som en ufravigelig parameter.

Kristen Touborg (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Jes Lunde, ikke har mulighed for at være til stede i salen i øjeblikket, skal jeg fremføre følgende:

Det er helt nødvendigt at reducere forbruget af bekæmpelsesmidler for at sikre rent drikkevand i fremtiden i Danmark. Det er et synspunkt, som jeg tror samtlige partier i Folketinget kan tilslutte sig.

Så er det kun spørgsmålet om, hvordan man gør det.

Lovforslaget her følger en aftale, som regeringen, SF og Enhedslisten har udarbejdet om at fordoble afgiften på pesticider, og det støtter vi naturligvis. Men vi vil godt sige, at også for os er modellen med en værdiafgift ikke den ideelle. Det har vi også givet til kende ved adskillige lejligheder, men vi må jo samtidig erkende, at Miljøstyrelsen tilsyneladende har svært ved at finde en miljømæssigt bedre model.

Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at finde en model, der både er mere hensigtsmæssig, mere retfærdig og bedre for miljøet. Men som det foreligger her og nu, har Miljøstyrelsen altså ikke været i stand til at påpege den model, der er nødvendig, den model, der er tilstrækkelig effektiv.

SF mener, at det vil være langt bedre, at vi i stedet for værdiafgiften benyttede en behandlingshyppighedsafgift. Det ville udjævne urimelighederne i forbindelse med gamle og nye midler. Men som sagt er det ikke på nuværende tidspunkt muligt for Miljøstyrelsen at anvise den vej, og det vil vi så gå ind og arbejde med i udvalget.

Men som sagt: SF støtter på det foreliggende grundlag forslaget, som det foreligger.

Klaus Kjær (DF):

Da hr. Kristian Thulesen Dahl ikke kan være til stede, skal jeg på Dansk Folkepartis vegne fremsætte følgende bemærkninger til forslaget:

Forslaget er ikke, som bemærkningerne kan give anledning til at tro, et forslag til beskyttelse af miljøet. Forslaget tjener alene konfiskale formål i form af endnu en afgift eller forhøjelse af en afgift oven i de andre, som landbruget atter en gang må holde for med.

Såfremt der havde været tale om miljøhensyn, ville man have foreslået en differentiering af afgiften afhængig af det enkelte bekæmpelsesmidlets miljøbelastning. Nu fastsætter man blot over en bred kam en generel afgiftsforhø-

jelse, som understreger den skattemæssige hensigt.

For at gøre lovforslaget spiseligt er det i bemærkningerne anført, at merprovenuet på 150 mio. kr. skal anvendes til at finansiere øgede udgifter til styrkelse af indsatsen for at reducere pesticidforbruget, øge omlægningen til økologisk jordbrug og øge forsknings- og overvågningsindsatsen på miljøområdet. Ja, sådan hedder det virkelig i bemærkningerne – altså en temmelig diffus øremærkning, hvis man kan kalde det en sådan.

Man kunne måske få Dansk Folkeparti i tale, hvis skatteministeren var kommet med et tiltag, som levede op til de pæne hensigtserklæringer, der blev fremsat i forbindelse med vedtagelsen af de grønne afgifter i 1993, altså en hensigts-erklæring om, at pengene skulle tilbage til erhvervet, og en udmøntning heraf. Men det er jo ikke det, det sker her. I bemærkningerne til lovforslaget er det da også anført, at det er ganske usikkert, om den tidligere fastsatte afgift har haft den ønskede virkning på forbruget af pesticider i mængde.

Endelig er der hensynet til konkurrenceevnen for eksportmarkedet, som taler imod, at Dansk Folkeparti kan støtte dette forslag. Dansk Folkeparti er således klart imod forslaget.

Sonja Albrink (CD):

Selv om det i reglen ikke er skatteordførerens rolle at skulle udtale sig om miljøforhold, så er jeg i den heldige situation, at jeg også kan udtale mig som CD's miljøordfører.

Jeg vil også gerne sige, at forbruget af miljøfarlige pesticider ønsker vi alle sammen bragt ned, men det er jo ikke lige meget, og hvordan man gør det.

Det, der er vigtigt, er, at et mindre forbrug kommer miljøet til gode, ikke bare at mængden bliver nedbragt, men også at det har en mærkbar miljøeffekt. I virkeligheden kan det jo have en negativ miljøeffekt at lægge en miljøafgift på pesticiderne, således at de dyre, avancerede midler bliver meget dyrere, mens de brede og almindelige, som man rammer i flæng, ikke bliver ret meget dyrere. I CD mener vi derfor, at der er god grund til igen at kaste et blik på en afgift, som ikke alene afhænger af mængde, men også af et aktivt stofs farlighed eller miljøbelastning.

Jeg har godt læst forsvarstalen i bemærkningerne om grunden til, at man ikke har brugt et belastningsindeks, men måske ville det være en

god idé at afvente det pesticidudvalg, som sidder og arbejder for øjeblikket, og som vil have afsluttet arbejdet i løbet af et års tid, har jeg forstået. Udvalget skal vel så også se på de erfaringer, man har fra Holland med et afgiftssystem, som bl.a. bygger på et belastningsindeks. I CD synes vi ikke, der er grund til at lovgive, før vi har en rimelig baggrund at lovgive på.

De 150 mio. kr., som dette forslag skal give i provenu, skal ganske vist tilbageføres til erhvervene, men jeg forstår også, at der er tale om en ganske særlig øremærkning af pengene, og jeg kan ikke rigtig se, hvordan hele erhvervet så kan få glæde af den tilbageførsel.

Som sagt, i CD er vi skeptiske over for forslaget, men vi vil selvfølgelig følge forslaget nøje i udvalget, og vi vil også gerne se, hvad vi kommer frem til under selve udvalgsbehandlingen.

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi har nu i over 10 år arbejdet på at nedbringe brugen af bekæmpelsesmidler, ikke mindst i landbruget, som er den største forbruger af disse midler, og i 1986 blev det besluttet, at forbruget af bekæmpelsesmidler i 1997 skulle ned på det halve i forhold til, hvad der blev anvendt i begyndelsen af 1980'erne.

Hvad angår salget af bekæmpelsesmidler målt i ton, er vi faktisk ved at have nået dette mål, og det er selvfølgelig glædeligt. Men problemet er, at tallene dækker over en virkelighed, der er mindre glædelig, for i mellemtiden er der udviklet nye og langt mere virkningsfulde midler, de såkaldte minimidler, der i langt mindre mængder opnår en langt større effekt. Derfor er det så vigtigt, at vi ikke stirrer os blinde på tallene, men i stedet sætter fokus på, hvad dette lovforslag egentlig handler om.

Det handler om, at vi fra politisk hold skal give første prioritet til beskyttelse af miljøet og indrette et bæredygtigt dansk landbrug derefter, ikke omvendt. Utallige undersøgelser har vist os, at miljøet ikke lader sig indrette, men er utrolig sårbart over for et overforbrug af bekæmpelsesmidler, og vi har gennem de senere år måttet slå alarm adskillige gange i forbindelse med drikkevandsforurening, som man kunne føre tilbage til landbrugets store forbrug af bekæmpelsesmidler.

Derfor støtter vi i Det Radikale Venstre intentionerne i lovforslaget om at adfærdsregulere landbruget væk fra brugen af bekæmpelsesmidler ved at hæve afgifterne. På lang, men

sandsynligvis også på alarmerende kort sigt, kan en blind fortsættelse af brug af bekæmpelsesmidler vise sig at være en tikkende forureningsbombe, og det vil vi ikke vente på i Det Radikale Venstre. Vi vil i stedet udbygge det miljømæssigt bæredygtige landbrug og lade forsigtighedsprincippet være det gældende princip frem for at blive overrasket af iltsvind i vore have, pesticidforurening og forgiftede fjorde.

Det Radikale Venstre støtter forslaget om den markante afgiftsforhøjelse på bekæmpelsesmidler, og Det Radikale Venstre synes også, det er godt, at indtægten fra afgiften delvis i hvert fald føres tilbage til erhvervet i form af flere penge til forskning og uddannelse, specielt inden for det økologiske landbrug.

Lovforslaget er imidlertid ikke det eneste middel, der skal tages i anvendelse for at opnå et renere og sundere miljø. Afgifter gør det ikke alene. Den viden, vi i dag har, og de undersøgelser, der indtil nu er lavet om bekæmpelsesmidler og deres virkning, er langtfra fuldstændig. Men den viden, vi har, er vores grundlag for at handle, og det vil være uansvarligt ikke at handle.

Derfor støtter vi i Det Radikale Venstre lovforslaget, og vi ser frem til den kommende udvalgsbehandling, hvor vi bl.a. gerne vil se nærmere på, hvordan vi kan skabe det mest hensigtsmæssige afgiftsgrundlag.

Søren Kolstrup (EL):

Er man tilhænger af princippet om, at forurenere skal betale, er det svært at være uenig i, at pesticider skal pålægges en afgift. Det turde være en banalitet. Samfundets omkostninger til oprydning efter pesticider er enorme, og de er voksende. Det vil jeg gerne lige dokumentere.

Inden pesticiderne overhovedet når at sive ned, må man konstatere, at der er pesticider i regnen, specielt i sprøjtesæsonen, hvor regnen kan indeholde tre-fire gange flere pesticider, end der er tilladt i drikkevandet. Det vil altså sige, at al natur påvirkes af sprøjtegifte. I modsætning til det sprøjtede kulturlandskab er der halvt så mange ynglende fugle som i det økologiske, bl.a. fordi der er langt færre insekter og vild flora.

Det er altså, hvad befolkningen får for det tocifrede milliardbeløb, som dansk landbrug støttes med hvert år. Det er, at vore åer indeholder pesticider, så fisk og vand og andet krib-

le krale påvirkes ulideligt og konstant – endnu et eksempel på en samfundsomkostning.

Den pesticideffekt, der er mest hug- og stikfast, og hvis konsekvens er til at regne på, er, at pesticiderne når grundvandet, og det betyder altså, at vi på et tidspunkt inden for en overskuelig tid må i gang med rensning af grundvandet. Et notat fra Miljøstyrelsen, Prices of Drinking Water, 1994, beregner, at rensning af vand og centralisering af vandforsyning koster omkring 18 kr. pr. kubikmeter vand. Det vil altså sige, at det private vandforbrug i Danmark ligger på omkring 300.000 kubikmeter vand årligt; omkostningen, hvis alt drikkevand skal renses, vil altså være omkring 5 mia. kr. årligt samt dårligere vand.

Endnu et problem: Udviklingen vil ikke gå mod færre tilladte aktivstoffer. EU har påtaget sig at revurdere pesticiderne, hvorefter de EU-godkendte stoffer også vil kunne bruges i Danmark. Der er mellem 500 og 600 forskellige aktivstoffer på markedet i EU.

Forhandlinger om finansloven i december resulterede i, at Enhedslisten med SF og regeringen fik en aftale om at få afsat 70 mio. i 1998 til eftersporning af pesticider på afveje og til at stille økologisk landbrug mere ligeligt med det konventionelle, og den aftale opfatter vi som et første beskedent skridt på vej mod en total omlægning af dansk landbrug.

Det er jo dog pudsigt, når man hører, at folk heroppe taler om, at vi skal være konkurrencedygtige, at man ikke har bemærket, at det, der er behov for, et behov, som vi ikke kan tilfredsstille for øjeblikket, er økologiske varer, og det er det, vi står over for at skulle tilfredsstille i højere grad; og såmænd ud fra bl.a. ganske elementære kræmmerensynspunkter er det nødvendigt med en sådan omlægning.

Jeg skal så gøre opmærksom på, at provenuet fra denne pesticidafgift netop vil svare til at dække denne udgift på finansloven, som de nævnte partier har vedtaget tidligere, og lever altså op til, at det er forurenere, som skal betale; det er den sammenhængskraft, som er afgørende for Enhedslisten.

Med aftalen i forbindelse med finansloven bliver der for første gang penge til systematisk at måle efter pesticider i regnen, og uden denne afgift på pesticider bliver der kun skatteborgerne tilbage til at betale de uoverskuelige udgifter til at eftersøge pesticider på afveje og til at bevare den decentrale vandforsyning. Men allervigtigst: Der er kun lys forude, hvis vi får

sat turbo på den økologiske omstilling, og det er som sagt det afgørende for os.

Kim Behnke (FP):

Dette er en genfremsættelse, og Fremskridtspartiet er ikke i den mellemliggende periode blevet overbevist om, at det her er en særlig god idé.

Det er sådan, at vi ikke mener, at vi, når danske gartnere og danske landbrugsfolk sår marker til, skal overlade det til plantesygdomme og til insekter at spise afgrøderne. Derfor er det nødvendigt, det er en simpel nødvendighed, at man på forskellig vis beskytter planterne både mod insekter og forskellige plantesygdomme.

Men den beskyttelse skal selvfølgelig foregå så hensigtsmæssigt som overhovedet muligt, og allerhelst uden at resten af naturen omkring bliver beskadiget. Vi er som alle andre bekymret for, om vores drikkevand bliver ved med at være i orden, men vi vil ikke deltage i det hysteri, hvor man fra dag til dag udnævner nye områder til nærmest at være katastrofale og ødelæggende.

Den mængde gift, der bliver sprøjtet ud for at beskytte planter mod sygdomme og mod insektangreb, kan bringes ned. Vi har med glæde konstateret, at forskellige former for biologiske bekæmpelsesmidler har nydt fremme. De fleste drivhusgartnere bruger i dag forskellige former for rovmider i stedet for kemikalier, som man brugte før i tiden. Og den visdom og den udvikling, vi oplever, hvor vi hele tiden bliver klogere, skal vi selvfølgelig støtte alt det, vi kan.

Men måden at gøre det på er ikke, at man indfører afgifter. Disse afgifter har – og det lægges der ikke skjul på – det formål at skaffe 150 mio. kr. i statskassen. Hvis der er forskellige former for bekæmpelsesmidler, der er så giftige, at man mener, de er skadelige for os mennesker, jamen så bør de forbydes, frem for at man kan købe sig aflad ved at betale penge til staten og så fortsat bruge de pågældende kemikalier.

Jeg kan så heller ikke lade være med at nævne, at når det gælder staten selv, har man jo ikke været alt for god. Der var den store såkaldte skandale i sin tid med atrazinforgiftningen, ja, det var altså DSB som statsvirksomhed, der valgte at gå ud og sprøjte sine arealer til. Og spørgsmålet er jo, om DSB havde anvendt mindre atrazin, hvis der havde ligget en afgift på dengang. Jeg tror det ikke. Så havde man bare bedt om de flere penge fra statskassen til at

dække det store underskud i statsvirksomheden.

På samme måde vil den, der har den onde hensigt, fortsat bruge disse bekæmpelsesmidler og fortsat lave forurening, mens den, der har en dårlig økonomi, risikerer at bukke under.

Vi har ikke den opfattelse, som nogen har givet udtryk for, at vi skal have alt dansk landbrug gjort om til at være sådan et økologisk fri-landsmuseum. Vi tror nemlig ikke på, at Danmark kan brødføde sin egen befolkning, hvis det udelukkende sker med økologiske varer. Vi mener, at den udvikling, der finder sted i øjeblikket, hvor det afgøres i supermarkederne og i butikkerne, om det er økologiske varer, der skal nyde fremme, er den rigtige måde at gøre det på, og ikke fra Folketingets side gennem en afgiftspolitik.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget. Vi mener, at regeringen i den grad er dobbeltmoralisk, når man på den ene side gerne vil have fjernet disse bekæmpelsesmidler og så på den anden side ikke holder sig for god til at hente 150 mio. kr. ind i statskassen. Men det svarer jo fuldstændig til, når den årlige finanslov kun kan hænge sammen, fordi man forventer, at befolkningen fortsat er kriminelle og forbrydere, der overtræder alverdens love og dermed betaler forskellige former for bøder og afgifter til det offentlige. Det her er vi bange for går hen og bliver en skrue, hvor den til enhver tid siddende regering kan fristes til, når der mangler penge i statskassen, at skrue op for disse afgifter til stor skade for mange i de forskellige berørte erhverv og slet, slet ikke til gavn for miljøet. Miljøet kan kun gavnnes ved, at forskningen og udviklingen gør, at vi i morgen har nye stoffer, som vi ikke kender i dag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg har undtagelsesvis skrevet en lang tale, så jeg vil skynde mig at læse hurtigt.

Der skal ikke herske tvivl om, at Kristeligt Folkeparti er positive over for at medvirke til det, der er intentionen i lovforslag nr. L 44, nemlig en begrænsning af brugen af bekæmpelsesmidler, pesticider eller plantebeskyttelsesmidler, alt afhængig af, hvor negativt man ønsker at udtrykke sig.

Vi er dog ikke af den opfattelse, at kemiske bekæmpelsesmidler i princippet er noget, der helt skal afskaffes. Vi føler, at det er det, som ligger til grund for det forlig på venstrefløj, der ligger bag dette forslag. Vi mener simpelt

hen, det er for let. På dette område som på så mange andre områder må vi tage imod det nye, vurdere det kritisk, kassere det eller bruge det med fornuft. Vi erkender, at det er meget vanskeligere end at være konsekvent i en ideologisk bestemt afvisning, men i det store perspektiv mener vi, at det er mere ansvarligt.

For Kristeligt Folkeparti er grønne afgifter et udmærket adfærdsregulerende middel, vel at mærke når det er indrettet, så det reelt er adfærdsregulerende, det vil sige i sig har en motivering af brugeren. Vi har heller ikke noget imod at bruge dette middel, altså grønne afgifter, over for erhvervslivet, i dette tilfælde landbruget.

Når vi i Danmark pålægger et erhverv en afgift, som dette erhverv ikke har mulighed for at skaffe sig kompensation for gennem erhvervets salgspriser, fordi man konkurrerer med tilsvarende erhverv i andre EU-lande, der ikke har tilsvarende afgifter, forudsætter vi imidlertid, at afgiftens provenu tilbageføres til erhvervet principielt i fuldt omfang.

I forvejen findes der en afgift indført i 1995 eller 1996, som ikke til fulde lever op til Kristeligt Folkepartis forudsætninger, som jeg lige har skitseret dem. Dels er værdiafgiften med en fast procentsats for alle midler inden for samme gruppe – insekticider, fungicider eller herbicider – ikke tilstrækkelig adfærdsregulerende, idet den favoriserer de billige produkter, som ofte er de ældste og mest miljøhensigtsmæssige, og dels er tilbageførelsen ikke helt efter vores hoved, idet vi vil have afgifterne ført tilbage til landbruget som et fast tilskud pr. dyrket hektar hvede, raps, roer, eller hvad det nu er, man har dyrket, uafhængig af, om man har brugt lidt eller meget af bekæmpelsesmidlet eller slet intet har brugt.

Det vil sige, at den landmand, der har brugt forholdsvis store mængder bekæmpelsesmidler, vil komme til at betale mere i afgift, end han vil få tilbage, og omvendt vil den, der har prøvet at handle mere miljøvenligt ved at stå op midt om natten for at sprøjte på det mest hensigtsmæssige tidspunkt, og som har gået mange ture i markerne for at finde ud af, hvornår og hvor meget osv., få flere penge tilbage, end han har betalt.

Der er faktisk mange, skal vi kalde dem konventionelle landmænd, der gør en ganske alvorlig indsats for at gøre tingene forsvarligt. Dem skal vi ikke straffe eller mistænkeliggøre. De driver ikke landsskadelig virksomhed, de

bidrager tværtimod til samfundets opretholdelse.

Den nuværende afgifts tilbageførelse kompenserer for den amtskommunale grundskyld og favoriserer, så vidt jeg kan forstå det, landmænd med høj grundværdi, altså dem med den gode jord, for hvem det ikke er dyrere at sprøjte end for dem med den magre jord. I lovforslag nr. L 44 fortsætter man denne uhensigtsmæssige opkrævningsform, og tilbageførelsen af de øgede midler får afgiften til at ligne en regulær skat på konventionelle landbrug til finansiering af økologiske tiltag og forskning.

Med hensyn til opkrævningen ønsker vi, for at vi kan støtte dette lovforslag, en form, som i langt højere grad tilgodeser miljøet. Vi kender problemet ved at lave et belastningsindeks, men vi skal finde en form, der er bedre end den bevidstløse værdiafgift, eventuelt en model med en afgift efter behandlingshyppighed, altså samme afgift pr. hektar uafhængig af, hvilket produkt man bruger, men varieret efter, hvor meget man bruger, og beregnet ud fra den anbefalede normaldosering af hvert enkelt produkt.

Med hensyn til tilbageførelse kan vi ikke acceptere den overførsel, der sker fra konventionelle landbrug til økologer. Det kan konventionelle eller økologiske landmænd i øvrigt heller ikke.

Vi er også kritiske over for den overførelse af midler, der sker til sandsynligvis udmærkede forskningsprojekter. Hvorfor kan disse projekter ikke finansieres over institutternes almindelige bevillinger? Det her ligner en udvidelse af apparatet, som måske kan være rigtig, men det vil vi gerne være med til at se på i forbindelse med finansloven. Vi ønsker som beskrevet tidligere en tilbageførelse til landbruget generelt, så landmanden kan se, hvordan det virker. Vi skal lave noget, som landmanden kan se nytten og fornuften i.

Jeg håber, vi er enige med regeringen i de overordnede intentioner. Hvis det er rigtigt, tror vi også, at regeringen er i stand til at imødekomme Kristeligt Folkepartis letforståelige og meget fornuftige tanker. Vi glæder os til at se regeringens konstruktive ændringsforslag.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Først mener jeg, der er grund til at takke for en meget bred enighed om de mål, der er sat op, og som vi med dette forslag ønsker at komme

nærmere. Jeg hørte faktisk ikke en eneste af ordførerne udtale sig imod denne målsætning.

Det er også vigtigt, synes jeg, at vi holder fast i det, som i hvert fald et par af ordførerne var inde på, nemlig at vi må konstatere, at den pesticidhandlingsplan, som den daværende miljøminister Christian Christensen fik gennemført tilbage i 1986, og som havde som målsætning, at vi skulle halvere pesticidforbruget, ikke har leveret det, der var målsætningen. Det er bl.a. baggrunden for dette lovforslag.

Så er det af flere af ordførerne blevet sagt, at det her er mere skat end miljø, og at det er et forsøg på at skaffe flere penge i kassen. Det synes jeg næsten må betyde, at nogle ikke har læst hele forslaget igennem, for dette forslag bidrager ikke med en eneste kroners nettoprovenu i den kasse, som jeg forsøger at skaffe penge til. Forslaget er et element i en række af forslag, hvor dette element efter regeringens opfattelse kan yde et bidrag både rent adfærdsmæssigt og gennem den måde, som vi anvender provenuet på.

Jeg mener faktisk, at hvis man anerkender forurenernes forpligtelse til at betale for sin forurening, er der en række af de elementer, som bl.a. Enhedslistens ordfører var inde på, som det er fuldstændig afgørende, at vi tager fat på, og som der bl.a. tages fat på finansieret ved hjælp af dette forslag. Derfor håber jeg bestemt også, at den helhed, som ligger i dette forslag, vil kunne indgå fuldt og helt i det udvalgsarbejde, som går i gang, og hvor såvel miljø- og energiministeren som jeg selv selvfølgelig vil stå til fuld rådighed for udvalget med alle oplysninger.

Det gælder også i forhold til, om man, som det er omtalt i bemærkningerne, kunne bruge et belastningsindeks. Jeg tror såmænd ikke, at der er nogen, der er uenige i, at det ville være en gevinst, hvis det var muligt. Da jeg lyttede til Venstres og De Konservatives ordførere, undrede jeg mig lidt over, at de mener fuldstændig at kunne se bort fra eksperterens vurdering af, om man ville nå tættere på miljømålene, hvis man med det vidensgrundlag, vi har i dag, benyttede belastningsindeks eller behandlingshyppighed.

Jeg har sørget for, at der til udvalget meget hurtigt kommer et notat, som er et produkt fra den arbejdsgruppe, som allerede i december i forbindelse med finansloven blev aftalt nedsat til at vurdere muligheden for på nuværende tidspunkt at tage udgangspunkt i behandlings-

hyppighed. Jeg har allerede skrevet under, så notatet er på vej over til udvalget, så man meget hurtigt kan få også det som udgangspunkt for det videre arbejde i udvalget.

Der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at i takt med at vi får viden om det, vil regeringen være fuldt indforstået med og selv være optaget af, at hvis vi kan forbedre mekanismerne, er det noget, vi meget, meget gerne hurtigst muligt vil drøfte med Folketingets partier. I det øjeblik vi har nogen som helst tro baseret på viden fra dem, der ved mest om det her, på, at vi kan forbedre systematikken og mekanikken i forhold til at opnå en bedre miljøvirkning, vil der ikke være mangel på vilje fra regeringens side til at gå ind i forhandlinger og også til meget hurtigt komme med initiativer.

Så undrer jeg mig lidt over en bemærkning fra Venstres ordfører om, at Venstre ikke vil støtte yderligere omlægning til økologi, også set i lyset af, at vi kan se, at det, som forbrugerne faktisk efterspørger, mangler på hylderne. Derfor synes jeg, det er endnu en kvalitet, hvis der i summen af det, som dette forslag er et element i, også lægges op til, at vi kan styrke omlægningen til økologisk jordbrug yderligere.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg er glad for, at jeg har kunnet konstatere et flertal for en forhøjelse af pesticidafgiften, og jeg ser frem til gode forhandlinger undervejs i forløbet under udvalgsarbejdet. Vi vil stå til rådighed for alle med alle oplysninger, og jeg er overbevist om, at når vi kommer frem til tredjebehandlingen, vil ingen, i hvert fald ikke et flertal, kunne bære ansvaret for, at de tiltag, der er lagt op til med dette forslag, og som kan yde et bidrag til, at vi sikrer rent grundvand, bliver forhindret i at blive gennemført.

I den forbindelse vil jeg gerne sige til fru Mariann Fischer Boel, der sagde, at Socialdemokratiet ikke har patent på rent grundvand, at det bestemt ikke er vores ambition. Vi holder så meget af Venstrefolk, at vi sætter meget stor pris på, at også Venstrefolk kan få rent grundvand. Jeg synes, vi skulle slå kludene sammen og sørge for, at vi i fællesskab yder de bidrag, der skal til, for at også kommende generationer kan lukke op for vandhanen og få rent grundvand ud af den, også uden at vi skal igennem en dyr rensning, der samtidig betyder dårligere drikkevand.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget Birthe Skaarup har meddelt mig, at hun på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra a, fra og med den 16. april 1998 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Efter at Ebbe Kalnæs er blevet valgt ind i Folketinget for Centrum-Demokraterne, har folketingsgruppen udpeget Arne Oluf Andersen til at indtræde som nyt medlem af Danmarks Radios bestyrelse for den resterende periode af indeværende funktionsperiode. Den pågældende er herefter valgt.

Medlem af Folketinget Ingrid Rasmussen har meddelt mig, at hun ønsker at udtræde som observatør i Vestunionens Parlamentariske Forsamling. Som ny observatør har den pågældende valggruppe udpeget medlem af Folketinget Anna-Marie Hansen. Den pågældende er herefter valgt.

Justitsministeren (Frank Jensen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme. (Ophævelse af lovens revisionsbestemmelse). (Lovforslag nr. L 61).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 16. april 1998, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 15.28
